

Ljubljana, 30. november 2017

Za zaščito enakopravnega položaja otrok v zasebnih šolah

Izjava Komisije Pravičnost in mir pri SŠK

V demokratični Sloveniji, v kakršni hočemo živeti in nam jo zagotavlja naša ustava, morajo uživati vsi otroci pravico, da na področju obveznega izobraževanja niso prikrajšani zaradi socialnega položaja svojih staršev. To velja še posebej takrat, ko starši želijo uveljaviti svojo ustavno pravico do vzgoje svojih otrok v skladu s svetovnonazorskim in verskim prepričanjem. To je izrecna zahteva mednarodnih dokumentov o človekovih pravicah in naše ustave. Zato je Ustavno sodišče leta 2014¹ odločilo, da je dosedanje financiranje osnovnih zasebnih šol v nasprotju s 57. čl. Ustave RS in da imajo starši pravico izbirati izobraževanje svojih otrok v državni ali pa v zasebni šoli z javnoveljavnim programom.

Slovenska politika je do sedaj to odločbo nedopustno in v nasprotju z načeli pravne države ignorirala, na koncu pa je del parlamentarnih skupin uspel sestaviti dvotretjinsko večino, da bi odločbo Ustavnega sodišča obšel s spremembo same ustave. Takšno ravnanje je izjemno zaskrbljujoče, ker pomeni neposreden napad na same temelje parlamentarne in ustavne demokracije. Komisija Pravičnost in mir ta poskus ocenjuje kot povsem nesprejemljiv in vreden obžalovanja, ker odseva politično in pravno nekulturo dela slovenske politične elite.

V Komisiji opozarjamo, da bi bili v primeru sprejetja te pobude številni starši, ki izobražujejo svoje otroke v zasebnih šolah z javnoveljavnim programom, še bolj diskriminirani in v finančno deprivilegiranem položaju glede na položaj staršev, ki otroke izobražujejo v državnih šolah, saj bi bili izpostavljeni nevarnosti, da bi po uveljavitvi spremembe ustave na zasebnih šolah plačevati še višje šolnine. S tem bi država pospeševala socialno razslojevanje otrok in namenoma vzpostavila razmere, v katerih bi bila izobrazba na praviloma kvalitetnih zasebnih šolah in ustavna pravica do svobodnega izobraževanja svojih otrok v skladu z določenim prepričanjem dostopni zgolj otrokom iz bogatejših in nedostopni za otroke iz finančno šibkejših družin. Obenem pa bi država s predlagano spremembo ustave vzpostavila nesprejemljivo finančno izpostavljenost zasebnih šol z javnoveljavnim programom, saj bi lahko vsakokratna vlada, glede na razmerje moči v Državnem zboru, poljubno omejevala oziroma ukinjala financiranje zasebnega šolstva, ki izvaja in staršem nudi izbiro javno veljavnega programa.

V Sloveniji obiskuje državno sofinancirane zasebne osnovne šole z javnoveljavnim programom samo 0,7 % otrok, več kot 98 % pa jih obiskuje državne šole. Trditve, da naj bi zasebno šolstvo z javnoveljavnim programom ogrozilo državno, so neresnične in so neposreden izraz nasprotovanja pluralnemu in demokratičnemu šolstvu. Zato člani Komisije Pravičnost in mir nasprotujemo tej nameri in pozivamo poslanke in poslance Državnega zbora, da zaustavijo njeno nadaljnje izvajanje in preprečijo socialno razslojevanje otrok na osnovi premoženjske moči njihovih staršev ter zagotovijo varovanje ustavne pravice državljanov do vzgoje svojih otrok v skladu z vero ali prepričanjem, za katerega menijo, da je najboljši za njihove otroke.

msgr. Stanislav Zore, ljubljanski nadškof metropolit
Predsednik Komisije Pravičnost in mir pri SŠK

¹ Ustavno sodišče Republike Slovenije, št.U-I-269/12-24 (4. 12. 2014).